

משלחת לימוד והערכה לבית הספר קלמינו במקלה אתיופיה

זיוה, גולץ ועדי - יטבתה, יוני 2010

הרעיון, באופן כללי, היה להביא מומחים בתחומים העיקריים: רפת, גידולי שדה והשקיה, שילמדו את השטח ויתוו את התכנית. צעירים אחרי צבא בעלי רקע מתאים ויכולת, ייסעו בהתנדבות, כל אחד לכמה חודשים, לעזור, ליישם ולהטמיע את התכנית, עד להפיכת החווה למרכז מצוינות והדרכה לכפרים באזור.

האור הירוק ליציאת "משלחת הערכה" לבית הספר התקבל. המטרה הייתה בדיקת היתכנות של השינויים הנדרשים. האם יש פוטנציאל לפעילות ולשינוי משמעותי בעקבות ההתערבות, שיביא לתוצאות הצפויות - העלאה בהכנסות החווה לטובת בית הספר. תלאות רבות של ניירת, תדריכים ביטחוניים, שינויים בל"ז הטיסות ועוד, קדמו ליציאתנו.

היה עלינו לקבל על עצמנו את התנאים של ש"מ - שליחות קצרת מועד, וכשליחי המדינה, נאסר עלינו לטוס בסוף השבוע - כך התארכה שהותנו באתיופיה לכדי ששה ימים מלאים וגדושים.

התכנית בימים הבאים כללה לימוד אינטנסיבי של סדר היום של הפרות, משטר הדיאטה שלהם ומחזור החיים, כמו גם בדיקות קרקע ומים - רמת ה-EC בכל מקור מים (תמיד, בכל מקום, המים טובים יותר מאלה שזורמים אצלנו בברזי המים המותפלים).

למדתי על תרומת גידולי האלפלפה (אספסת) ואיכות הקומפוסט, משק הזרעים. משטר הגשמים וכווני הרוח...

יוני שעבר, נסעתי למקלה, אתיופיה, לסייע לבית החולים "איידר" בעיר.

במהלך שהותי שם פגשתי אנשים רבים וביניהם את השגריר טואלדה (Tewolde), שהיה במשך שנים רבות שגריר אתיופיה בשוודיה ועתה עומד בראש ארגון (NGO) בשם, TDA Tigray Development Association, ארגון הפועל לקידום ולפיתוח חבל טיגראי.

בין יתר ה"מפעלים" של הארגון, הוקם בית הספר קלמינו, בית ספר תיכון לתלמידים מצטיינים מכל רחבי טיגראי, המכשיר את התלמידים ללמוד ולהוביל במכון הטכנולוגי של מקלה ובאוניברסיטאות במקלה, באדיס אבבה ובשאר רחבי אתיופיה. הלימודים מתקיימים בתנאי פנימייה. ומשטר הלימודים עמוס וקפדני מאוד.

לצד בית הספר ישנה חווה חקלאית, שתוצרתה נמכרת בשוק של מקלה והפדיון משמש כמקור העיקרי להחזקת ולהפעלת בית הספר. בביקורי הראשון בבית הספר לא יכולתי שלא להבחין בשיטות החקלאיות המיושנות הנהוגות שם ומן הסתם, לדעת שהיבול והתוצרת בהתאם לכך.

המטרה הייתה בדיקת היתכנות של השינויים הנדרשים. האם יש פוטנציאל לפעילות ולשינוי משמעותי בעקבות ההתערבות, שיביא לתוצאות הצפויות - העלאה בהכנסות החווה לטובת בית הספר

השגריר טואלדה ששמע שאני גרה בקיבוץ, בערבה - לא הסתיר את שאיפתו לקבל הדרכה להפעלת החווה החקלאית, כך שתהיה יעילה יותר ומכניסה יותר והתרומה לבית הספר תגדל.

במהלך השנה שחלפה ניסיתי לחשוב על הדרכים האפשריות לממש את האתגר. הוכנה תכנית ראשונית. והצלחתי לגייס למשימה את האנשים המתאימים בקיבוץ. בהמשך גויסו עוד שותפים - הקרן ההומניטרית של התנועה הקיבוצית ומש"ב, המחלקה לשיתוף בין-לאומי של משרד החוץ. גופים נוספים (שעדיין אין מקום לפרסם את שמם) פרטיים וקיבוציים, מביעים עניין ורצון להיות שותפים ולקחת חלק בפרויקט.

אוהבים הדרים

אני חייבת להתוודות כי הנסיעה עם שני "ענקי" מגל וחרב, עוררה בי חששות מסוימים, שהתמוססו כהרף עין. היה כיף אמתי ביחד. תודה לזיוה ולגולף על שבוע מיוחד במינו. היה מעניין, מאתגר, מהנה, מבדר, מלמד, מסקרן ומרגש. אני יודעת עכשיו שהמטרה ראויה ואפשרית. שלא ירחק היום ונוכל גם לראות פעילות בשטח וגם תוצאות. ■

ביקור צפוי של אביחי אילן, נציג מש"ב - להערכת התכנית) מה שהפך את הפרויקט למוערך מאוד על ידי מארחינו המקומיים. ביקרנו במכון למחקר חקלאי מרשים ביותר, בכפר המנוהל ע"י מנהיג מקומי ללא השכלה אגרונומית אוניברסיטאית, המדריך את אנשי הכפר (5,000 איש) לחקלאות מדהימה ובחווה ישראלית שבה מגדלים פרחי גיפסנית ובצל בהצלחה רבה.

קלמינו - בית ספר לילדים מצטיינים וגם חווה חקלאית

זאב צומברג (זיוה) - יטבתה
r0866000@icba.org.il

כללי

שטח החווה כ-60 הקטר מתוכם 8 הקטר בהשקיה, מגדלים ירקות ומזון לרפת.

רפת 55 פרות חולבות מגזע הולשטיין ועוד 70 עגלות מכל הגילים.

יש מנהל חווה שבעצם אחראי על הכול, יש וטרנר ויש מומחה הזרעה, חדר עם ציוד בן השאר גם

שני מכילים לחנקן נוזלי לשמירת זרמה קפואה. מקבלים זרמה מאיזה מרכז ממשלתי בחינם וגם מחזיקים פר לגיבוי.

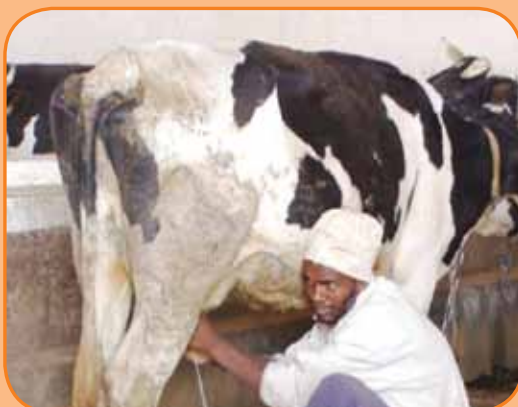
אקלים - חורף מינימום 10 עד 28 מעלות, קיץ 15 עד 32 מעלות, גשם - הנתונים מבוטלים.

מים - יש נחל ליד החווה ואין בעיית מים, האיכות טובה, יש צורך לשאוב אותם מהנחל.

רוחות - יש רוח צפון מזרחית במשך כל השנה ואפשר לנצל אותה לאורור. מטרת הנסיעה הייתה לראות ולהתרשם מהמקום, מהאנשים, ולראות אם יש לנו מה להציע להם על מנת להשתפר.

רפת

מבני הרפת סגורים, בנייה קשה, הפרות נמצאות ברפת קשורות בצוואר במשך כל היום ומשוחררות לשתית מים משוקת בחצר, פעמיים ביום לאחר החליבה, למשך כ-20 דקות. החליבה ידנית והחלב נמדד לכל פרה

חליבה ביד

סינון

שקילה

כל יום וכל חליבה, לפי כמות החלב מחולק מזון מרוכז, חצי ק"ג לליטר. יש 55 פרות בחליבה, התנובה היומית מ-3 ליטר עד למצטיינות 19 ליטר, חלוקת מזון גס שווה לכל הפרות, השוני רק בחלוקת המזון המרוכז (תערובת).

עבודה - כוח עבודה כנראה זול, יש המון עובדים ברפת.

מזונות גסים (ממשקיים) - יש ירק אספסת, שחת שיבולת, ואיזה סוג של קש. מזון מרוכז בנוי מסובין וכוספה סומסום.

חלוקת מזון - אין לי פרטים, מחכה לתשובה מאתייפיה ואין מטריצה של המזונות, כולל מחירי מזון.

עגלות - מקבלות מהלידה כשבוע חלב אם (קולוסטרום) ולאחר מכן, חלב רגיל במשך שלושה חודשים, שני ליטר ליום, ליטר בכל הגמעה. בנוסף מתחילים להאביס מזון גס. לאחר הגמילה הן מקבלות גם כמה שעות של מרעה ירוק. ההזרעה מתחילה בגיל 18 חודש (מאוחר יחסית לארץ בכ-4 חודשים) במשקל 250 ק"ג שזה נמוך מאוד, אין דווח על אחוז ההתעברות.

נאחל כולנו לזיוה ולחבריו הצלחה רבה בשיקום הרפת בקלמינו ועוד יבוא היום ומשלחות לימוד ישראליות יצאו לראות את הפלא ■